

บันทึก

เรื่อง ปัญหาการแปลความคำว่า “ความผิดอันยอมความได้”

กรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหารได้มีหนังสือที่ ๕๘๓๙/๒๕๐๐ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๐๐ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาวินิจฉัยปัญหาการแปลความคำว่า “ความผิดอันยอมความได้” ตามมาตรา ๓๓๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาและมีความเห็นพ้องกับกรมตำรวจว่า คำว่า “ความผิดอันยอมความได้” ในมาตรา ๓๓๓ หมวด ๓ ว่าด้วยความผิดฐานหมิ่นประมาท เมื่อพิจารณาประกอบกับมาตรา ๑๒๑ วรรค ๒ และมาตรา ๓๐ ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว จะเข้าใจได้ว่าเป็น “ความผิดต่อส่วนตัว” ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้นเอง ซึ่งการดำเนินคดีความผิดเช่นนี้จะต้องมีการร้องทุกข์ขอเปิดคดีตามระเบียบเสียก่อน พนักงานสอบสวนจึงจะมีอำนาจดำเนินคดีได้ แต่เนื่องจากการแปลความคำว่า “ความผิดอันยอมความได้” นี้ ยังอาจแปลความตามตัวอักษรโดยเคร่งครัดก็ได้ ซึ่งเป็นผลทำให้ “ความผิดอันยอมความได้” ตามประมวลกฎหมายอาญามีใช้ “ความผิดต่อส่วนตัว” ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติมาตรา ๑๒๑ วรรค ๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ความผิดอันยอมความกันได้ทุกคดี เช่น ความผิดฐานหมิ่นประมาทเจ้าพนักงานก็นำจะดำเนินการสอบสวนไปก่อน โดยไม่จำเป็นต้องมีการร้องทุกข์ขอเปิดคดีตามระเบียบ เมื่อสอบสวนแล้วผู้เสียหายไม่เอาความหรือยอมความกันก็ยุติการสอบสวน ถ้าเอาความก็ดำเนินคดีต่อไปจนถึงที่สุด

โดยเหตุที่เรื่องนี้เป็นปัญหากฎหมายที่ควรจะได้พิจารณาโดยรอบคอบเสียก่อน เพื่อเจ้าหน้าที่จะได้ปฏิบัติการโดยถูกต้อง กระทรวงมหาดไทยจึงได้เสนอมาให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นเสียก่อน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) ได้พิจารณาแล้ว ปัญหาที่จะต้องพิจารณาก็คือ “ความผิดอันยอมความได้” ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญานั้นจะเป็นอย่างเดียวกันหรือตรงกันกับ “ความผิดต่อส่วนตัว” ดังที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือไม่

พึงระลึกในเบื้องต้นว่า คำว่า “ความผิดต่อส่วนตัว” ที่บัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้น มีความหมายเป็นอย่างเดียวกันและใช้คำตรงกันกับคำว่า “ความผิดต่อส่วนตัว” ที่ใช้ในกฎหมายลักษณะอาญา (ร.ศ. ๑๒๗) กล่าวคือ เป็นความผิดที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะนำคดีขึ้นว่ากล่าวได้ก็เฉพาะต่อเมื่อผู้เสียหายได้ร้องทุกข์ขอให้ว่ากล่าว (กฎหมายลักษณะอาญามาตรา ๖ อนุ.๗) และเป็นความผิดที่ยอมความกันได้ (กฎหมายลักษณะ

อาญามาตรา ๘๑ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๓๙ อนุ.๒) หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่ง เมื่อกฎหมายลักษณะอาญายังบังคับใช้อยู่ นั้น มีความผิดชนิดหนึ่งซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จะนำคดีขึ้นว่ากล่าวได้ก็ต่อเมื่อผู้เสียหายได้ร้องทุกข์ขอให้นำคดีขึ้นว่ากล่าวและเป็นความผิดที่ย่อมความกันได้ ความผิดชนิดนี้กฎหมายลักษณะอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเรียกชื่อตรงกันว่า “ความผิดต่อส่วนตัว”

ปัญหามีว่าเมื่อกฎหมายลักษณะอาญาได้ถูกยกเลิกไปโดยมีประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับแทนแล้ว ความผิดชนิดที่กล่าวนี้ได้เลิกล้มไปด้วยหรือยังคงมีอยู่ คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่าแม้คำว่า “ความผิดต่อส่วนตัว” จะไม่ปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญาก็ตาม แต่ก็คงปรากฏชัดอยู่ว่ามีความผิดชนิดหนึ่งซึ่งตามมาตรา ๘๖ แห่งประมวลนั้นได้บัญญัติไว้ว่า ถ้าผู้เสียหายมิได้ร้องทุกข์ขอให้ว่ากล่าวภายใน ๓ เดือนนับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดเป็นอันขาดอายุความ ซึ่งแสดงว่าความผิดชนิดนี้ต้องมีการร้องทุกข์ของผู้เสียหายจึงจะฟ้องร้องได้ และเมื่อได้ใช้ประมวลกฎหมายอาญาแทนกฎหมายลักษณะอาญาแล้ว บทบัญญัติมาตรา ๓๙ อนุ.๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งบัญญัติว่าคดีอาญาที่ย่อมความกันได้ย่อมเลิกกันเมื่อได้ยอมความกันโดยชอบด้วยกฎหมายก็ยังคงใช้บังคับอยู่หาได้ยกเลิกไปไม่ จึงเป็นอันประจักษ์ว่าแม้เมื่อได้ใช้ประมวลกฎหมายอาญาแทนกฎหมายลักษณะอาญาและต่อมาจนบัดนี้ความผิดชนิดหนึ่งที่ย่อมความกันได้และที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะนำคดีขึ้นว่ากล่าวได้ก็ต่อเมื่อผู้เสียหายได้ร้องทุกข์ขอให้ว่ากล่าว ซึ่งแต่เดิมกฎหมายลักษณะอาญาเรียกว่า “ความผิดต่อส่วนตัว” นั้น ก็ยังคงมีอยู่หาได้เลิกล้มตามกฎหมายลักษณะอาญาไปด้วยไม่ ข้อที่แตกต่างไปจากเดิมก็เพียงการเรียกชื่อความผิดชนิดนี้คือ แทนที่จะเรียกว่า “ความผิดต่อส่วนตัว” ประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติเรียกเสียใหม่ให้ตรงตามลักษณะแห่งความผิดว่า “ความผิดอันยอมความได้” เท่านั้น จึงอาจกล่าวตามนัยที่ว่ามาแล้วได้ว่า ความผิดต่อส่วนตัวก็คือความผิดอันยอมความได้ หรือกลับกัน ความผิดอันยอมความได้ก็คือความผิดต่อส่วนตัวนั่นเอง

อาศัยเหตุดังกล่าวแล้ว คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า ความผิดตามที่หาหรือมาดังกล่าวข้างต้นนั้น พนักงานสอบสวนจะทำการสอบสวนไปก่อนมีคำร้องทุกข์ของผู้เสียหายหาได้ไม่ กล่าวคือ ต้องปฏิบัติตามความในมาตรา ๒ แห่งมาตรา ๑๒๑ ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(ลงชื่อ) เสกล บุญยัษฐิติ

(นายเสกล บุญยัษฐิติ)

กรรมการร่างกฎหมายประจำ

รักษาการแทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิงหาคม ๒๕๐๐